

Maa- ja metsätalousministeriö
Luonnonvaraosasto
kirjaamo@mmm.fi

LAUSUNTO

21.11.2016

Dnro 0794/2016

Lausuntopyyntö 11.11.2016, Dnro 1723/01.03/2016

SUSIKIINTIÖASETUS METSÄSTYSVUOSILLE 2016–2018

MMM esittää kahdelle seuraavalle metsästysvuodelle kullekin 40 suden kiintiötä poronhoitoalueen ulkopuolelle. Esitys vähentää huomattavasti käytössä olevien pyyntilupien määrää, sillä luvista vähennetään myös kaikki muu susien kuolleisuus, kuten onnettomuuksissa tai salametsästyksessä kuolleet ja poliisiluvilla poistetut. Käytettävissä olevien susilupien määrän näin huomattava vähentäminen on huolestuttavaa: se voi kärjistä konfliktteja suden ympärillä uudelleen ja mitätöidä viime vuosina varsin hyvin edenneen työn sosiaalisen hyväksynnän saavuttamiseksi. Suden suojelua on mahdotonta toteuttaa ilman paikallista hyväksyntää. Hyväksynnän saavuttamiseksi suden läsnäolon aiheuttamaan paineeseen tulee olla laillisia keinoja reagoida. Kiintiön viivytyksettömään nostamiseen tulee varata valmius, mikäli tarkemmat kannanarviot valmistuttuaan antavat siihen aiheita. Lisäksi olisi aiheellista selvittää pyynnin ajallisen rajaamisen tarpeellisuutta. Pidempikestoisen metsästys voisi mahdollistaa poistettavien eläinten paremman yksilöinnin ja auttaa susien ihmisarkuuden ylläpidossa.

Poronhoitoalueelle ei esitetä kiintiötä susien poistoluvulle. Tämä onkin välttämätöntä poronhoidon edellytysten säilyttämiseksi. Poronhoitoalueella vahinkoa aiheuttavat sudet tulee pyrkiä poistamaan mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti. Susi kuuluu poronhoitoalueella luontodirektiivin liitteeseen V, mikä tarkoittaa, että suden metsästys on lähtökohtaisesti mahdollista. Susi on kuitenkin kansallisella päätöksellä rauhoitettu metsästyslailla myös poronhoitoalueella. Sudet aiheuttavat poronhoitoalueella vuosittain 0,5-1,5 miljoonan euron korvattavat vahingot. Tämän lisäksi korvaamatta jäävä hävikki ja suden poistoprosesseista aiheutuvat kustannukset ovat paliskunnissa huomattavat. Kuluvana vuonna maasuurpetojen aiheuttamana löydetyt ja korvattavaksi tulevat porovahingot nousevat todennäköisesti yli 10 miljoonan euron. Suomen saama maksuvaltuutus Komissiolta on 10 miljoonaa. Tämä tarkoittaa, että petojen poistokäytäntöjä on tehostettava, jotta korvausmäärät eivät nouse yli sallitun katon. Poronomistajien osuus maasuurpetojen aiheuttamasta taloudellisesta taakasta on jo nykyisellään niin merkittävä, että korvausten leikkaukset tekisivät asetelmasta täysin kohtuuttoman. Lisäksi on huomattava, että kuten koirien myös porojen joukossa on todella arvokkaita yksilöitä, joiden koulutukseen on panostettu vuosia. Taloudellisten menetysten lisäksi on huomioitava myös tunnearvot, lisääntynyt työtaakka, menetetty jalostusarvo, saamatta jäävät tulot, aitaamisesta/tarhaamisesta aiheutuvat kulut, tuotantotoiminnan rakenteelliset muutokset ja laidunten käytön vaikeutuminen ja petotihentymillä laidunalueiden muuttuminen käyttökelvottomiksi. Myös poronhoidolle aiheutuu susista kuten muistakin pedoista taloudellisten vaikutusten lisäksi merkittäviä ongelmallisia sosiaalisia vaikutuksia.

Poronhoitoalueella tulisi olla mahdollista toteuttaa Ruotsin metsästyslain (1989/905) 28 §:n mallin mukaista pakkotilatyypistä toimintaa, jossa suden saa akuutissa hätätilanteessa tappaa, jollei muuta keinoa vahinkojen ehkäisemiseen ole. Poisto ei tällaisessa tapauksessa johda Ruotsissa automaattisesti poliisitutkintaan kuten Suomessa. Sen sijaan tapauksesta on ilmoitusvelvollisuus aluehallinnon edustajalle. Suomessa on mahdollista käyttää poliisilain (872/2011) keinoja akuutissa pakkotilanteessa, mutta omaisuusvahinkojen osalta tätä mahdollisuutta ei ole koskaan käytetty, eikä sen toteuttaminen laajoilla erämaisilla alueilla ole yksinkertainen toteuttaa. Olisi perusteltua selvittää pakkotilanteisiin soveltuva toimintakäytäntö, joilla vahinkoja voitaisiin tehokkaimmin hillitä.

Poronhoitoalueen osalta susikannan hoidon veloitteeksi on asetettu susien liikkumisen varmistaminen Skandinavian, Suomen ja Venäjän populaatioiden välillä. Tämä tavoite on turvattu, sillä lumentomana aikana susien liikkuminen poronhoitoalueella on esteetöntä. Luonnonvarakeskus ja Skandinavian tutkimuslaitokset seuraavat susien liikkumista ja geenivaihtoa populaatioiden välillä. Skandinavian susipopulaatio tarvitsee geenivirtaa alueen ulkopuolelta kannan sisäsiittoisuuden hillitsemiseksi. Ruotsin susien kannanhoitosuunnitelman mukaan populaatio tarvitsee yhden lisääntyvän yksilön viidessä vuodessa. Tutkijoiden mukaan susia on siirtynyt joka vuosi Suomesta Ruotsiin ja myös päinvastaista liikettä on. Skandinavian susien sisäsiittoisuusaste on myös viime vuosina ollut laskusuuntainen. Susikannan hoidon tavoitteet siis toteutuvat poronhoitoalueen osalta hyvin.

Susikannan arviointiin liittyy paitsi poronhoitoalueella myös muualla Suomessa ongelmia. Käytännössä kannanarviointi onnistuu vasta lumentulon myötä. Alfayksilöiden GPS-pannoitusten lisääminen helpottaisi susien liikkeiden seurantaa ja voisi auttaa myös metsästyksen kohdentamisessa oikeisiin yksilöihin. Pannoituksella ja sen mahdollistamalla susien liikkeiden avoimella seurantamahdollisuudella voisi olla mahdollista helpottaa susiin liittyviä pelkoja ja kotieläin- ja koiravahinkoja. Pannoitukset voisivat hillitä myös salametsästystä.

PALISKUNTAIYHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ao